

سؤالات امتحان نهایی درس فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۳
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان ۱۴۰۰/۱۰/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی				
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			
	نمره			

قلمرو زبانی (۷/۵ نمره)

۱	معنی هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید. الف)شب عید نوروز بود و موقع <u>ترفیع</u> رتبه . ب)من بیش از همه <u>مُصر</u> بودم در شنیدن حرف های شما. ج) <u>نتوان</u> <u>شبه</u> تو گفتن که تو در وهم نیایی د) مرد <u>نقال</u> از صدایش <u>ضجه</u> می بارید.	۱												
۲	در ابیات زیر، برای هریک از واژه های «الف» و «ب» یک معادل معنایی بیابید و بنویسید . * سریر ملک، عطا داد کردگار تو را به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد * عاشق آن باشد که چون آتش بود گرم رو، سوزنده و سرکش بود الف) مشتاق : ب) اورند:	۰/۵												
۳	املاي درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب نمایید. الف) همه از (بهر – بحر) تو سرگشته و فرمانبردار ب) دیروز در (قربت – غربت) باغ من بودم و یک چمن داغ ج) جزیره های کوچک و بزرگ مثل وصله های رنگارنگ بر (تیلسان / طیلسان) آبی مدیترانه دوخته شده است.	۰/۷۵												
۴	در گروه کلمات زیر، چهار مورد نادرستی املایی وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید. زما د و مرهم، زهر و تریاق، حوزه ادیب بزرگ، تعلل و درنگ، صد کاروان حیون، حضار مجلس، بغولات و حبوبات، صورت سرمای دی	۱												
۵	درست یا نادرست بودن هریک از موارد داده شده را در جدول زیر تعیین کنید. <table><tr><td>الف</td><td>در هر دو مصراع بیت زیر ، فعل اسنادی به کار رفته است . « گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست»</td><td>درست</td><td>نادرست</td></tr><tr><td>ب</td><td>در بیت زیر نقش دستوری واژه های «داروغه» و «خوابگاه» یکسان است . «گفت تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست»</td><td>درست</td><td>نادرست</td></tr><tr><td>ج</td><td>«ان» در هر دو واژه «خاوران و شامگاهان» نشانه مکان است.</td><td>درست</td><td>نادرست</td></tr></table>	الف	در هر دو مصراع بیت زیر ، فعل اسنادی به کار رفته است . « گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست»	درست	نادرست	ب	در بیت زیر نقش دستوری واژه های «داروغه» و «خوابگاه» یکسان است . «گفت تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست»	درست	نادرست	ج	«ان» در هر دو واژه «خاوران و شامگاهان» نشانه مکان است.	درست	نادرست	۰/۷۵
الف	در هر دو مصراع بیت زیر ، فعل اسنادی به کار رفته است . « گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست»	درست	نادرست											
ب	در بیت زیر نقش دستوری واژه های «داروغه» و «خوابگاه» یکسان است . «گفت تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست»	درست	نادرست											
ج	«ان» در هر دو واژه «خاوران و شامگاهان» نشانه مکان است.	درست	نادرست											
۶	با توجه به عبارت « از ردّ صدای شما می بایست پیدایتان می کردم.» الف) نقش دستوری ضمیر پیوسته «تان» ، متمم است یا مفعول ؟ ب) مرجع ضمیر «تان» ، «شما» است یا «صدا»؟	۰/۵												
۷	با توجه به سروده زیر به پرسش ها پاسخ دهید . چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند ؟ الف) نوع حذف به کار رفته در این سروده لفظی است یا معنایی؟ ب) زمان فعل «مانده است»، ماضی نقلی است یا ماضی بعید؟ ج) کدام واژه ، وابسته پیشین اسم است ؟	۰/۷۵												
ادامه سؤالات در صفحه دوم														

سؤالات امتحان نهایی درس فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها		ساعت شروع: ۱۰ صبح		تعداد صفحه: ۳	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:		تاریخ امتحان ۱۴۰۰/۱۰/۱۵		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰							
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
نمره							
۸	با توجه به بیت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند» الف) نقش دستوری واژه «بغداد» چیست ؟ ب) یک ترکیب اضافی در بیت بیابید و بنویسید . ج) یک پیوند وابسته ساز در بیت بیابید و بنویسید.						
۹	نوع هر یک از وابسته های وابسته را در گروه های اسمی زیر، بنویسید. الف) هوای نسبتا پاک ب) هفت فرسخ راه ج) سموم سرد این عقل د) بانک اعتبارات ایران						
۱۰	در عبارت «ما، پرندگان را نیز پیشوا و شهر یاری است. نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف، بر درختی بلند آشیان دارد.»، الف) کدام واژه در نقش تبعی «بدل» به کار رفته است؟ ب) کدام واژه نقش معطوف دارد؟						
قلمرو ادبی (۴نمره)							
۱۱	با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.» الف) یک مورد اضافه تشبیهی در متن بیابید. ب) کدام واژه، استعاره است؟ مفهوم آن چیست؟						
۱۲	هریک از آرایه های «اسلوب معادله، حس آمیزی، حسن تعلیل و تضاد» در کدام مورد، دیده می شود؟ ۱) در عالم پیر هر کجا برنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است ۲) محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست ۳) تا چشم بشیر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند ۴) زمزمه لطیف و ملایم شما گمان مرا تایید کرد. می بایست هر چه زودتر مخفیگاهی پیدا کنم.						
۱۳	در بیت زیر، مفهوم کنایه مصراع دوم را بنویسید. «چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی ببايد زدن سنگ را بر سبوی»						
۱۴	مفهوم نمادین هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید . الف) بلبل گفت: من گرفتار عشق گلم. ب) بشنو این نی چون شکایت می کند						
۱۵	کدام یک از ابیات زیر، دارای زمینه ملی حماسه است؟ الف) «بدان گاه سوگند پرمايه شاه چنین بود آیین و این بود راه» ب) «سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند»						
۱۶	نام پدیدآورنده هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) کویر ب) دری به خانه خورشید ج) منطق الطیر						
ادامه سؤالات در صفحه سوم							

سؤالات امتحان نهایی درس فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۳
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان ۱۴۰۰/۱۰/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی				
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
		نمره		

قلمرو فکری (۸/۵ نمره)

معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۷	برکن ز بن این بنا که باید	از ریشه بنای ظلم برکنند	۰/۷۵
۱۸	یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.		۰/۷۵
۱۹	هر کسی از ظنّ خود شد یار من	از درون من نجست اسرار من	۰/۵
۲۰	با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم	درباغ می ماند ای دوست گل یادگار من و تو	۰/۷۵
۲۱	بدان گه که شد پیش کاووس باز	فرود آمد از باره بردش نماز	۰/۷۵
۲۲	چون فرود آیی به وادی طلب	پیش آید هر زمانی صد تعب	۰/۵

به سؤالات درک مطلب پاسخ دهید.

۲۳	در سروده «پهلوان هفت خوان اکنون / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود»، منظور از موارد مشخص شده را بنویسید.	۰/۵																					
۲۴	در بیت زیر، شاعر به کدام پدیده اجتماعی اشاره دارد؟ «گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست»	۰/۵																					
۲۵	در هریک از بیت های زیر، بر چه مفهومی تاکید دارد؟ الف) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد ب) ز خورشید و از آب و از باد و خاک زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است نگردد تبّه نام و گفتار پاک	۱																					
۲۶	هریک از بیت های ردیف «اول»، با کدام یک از مفاهیم ردیف «دوم»، متناسب است؟ آن ها را به هم ربط دهید. (درستون «دوم»، یک مفهوم اضافی است.)	۱																					
<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف اول</th><th></th><th>ردیف دوم</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف</td><td>چو گل هر جا که لبخند آفرینی</td><td>به هر سو رو کنی لبخند بینی</td></tr> <tr> <td>ب</td><td>این مدعیان در طلبش بی خبران اند</td><td>کان را که خبر شد خبری باز نیامد</td></tr> <tr> <td>ج</td><td>گلّه ما را گله از گرگ نیست</td><td>این همه بیداد شبان می کند</td></tr> <tr> <td>د</td><td>هر که جز ماهی ز آبش سیر شد</td><td>هر که بی روزی است روزش دیر شد</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td>شادی آفرینی</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td>از ماست که بر ماست</td></tr> </tbody> </table>			ردیف اول		ردیف دوم	الف	چو گل هر جا که لبخند آفرینی	به هر سو رو کنی لبخند بینی	ب	این مدعیان در طلبش بی خبران اند	کان را که خبر شد خبری باز نیامد	ج	گلّه ما را گله از گرگ نیست	این همه بیداد شبان می کند	د	هر که جز ماهی ز آبش سیر شد	هر که بی روزی است روزش دیر شد			شادی آفرینی			از ماست که بر ماست
ردیف اول		ردیف دوم																					
الف	چو گل هر جا که لبخند آفرینی	به هر سو رو کنی لبخند بینی																					
ب	این مدعیان در طلبش بی خبران اند	کان را که خبر شد خبری باز نیامد																					
ج	گلّه ما را گله از گرگ نیست	این همه بیداد شبان می کند																					
د	هر که جز ماهی ز آبش سیر شد	هر که بی روزی است روزش دیر شد																					
		شادی آفرینی																					
		از ماست که بر ماست																					
۲۷	هریک از بیت های زیر، با کدام یک از وادی های عرفانی داخل کمانک، تناسب دارد؟ الف) هشت جنت نیز اینجا مرده ای است ب) صد هزاران سایه جاوید، تو هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است (استغنا / طلب) گم شده بینی زبک خورشید، تو (توحید / فنا)	۰/۵																					
۲۸	در سروده زیر، شکسپیر، در مقام عاشق، چه ادعایی می کند؟ «چیزی در مخیله آدمی می گنجد که قلم بتواند آن را بنگارد اما جان صادق من آن را برای تو ترسیم نکرده باشد؟»	۰/۵																					
۲۹	با توجه به سروده «در کف ها کاسه زیبایی / بر لب ها تلخی دانایی / شهر تو در جای دگر / ره می بر با پای دگر» چرا شاعر دانایی را نکوهش می کند؟	۰/۵																					
موفق باشید																							

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۲
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد) لطفاً به پاسخ های مشابه صحیح ، نمره تعلق گیرد.	نمره
------	---	------

قلمرو زبانی (۷/۵ نمره)

۱	الف) ارتقا یافتن ، رتبه گرفتن : ۰/۲۵، ص ۱۳۲ ب) اصرار کننده، پافشاری کننده: ۰/۲۵، ص ۸۸ ج) مانند، مثل، همسان : ۰/۲۵، ص ۱۰ د) ناله و فریاد با صدای بلند، شیون : ۰/۲۵، ص ۱۱۴	۱
۲	الف) گرم رو، (عاشق نیز درست است)، ۰/۲۵، ص ۱۲۲ ب) سریر، ۰/۲۵، ص ۳۶	۰/۵
۳	الف) بهر، ۰/۲۵، ص ۱۲ ب) غربت، ۰/۲۵، ص ۸۴ ج) طیلسان، ۰/۲۵، ص ۶۱	۰/۷۵
۴	ضماد و مرهم، ۰/۲۵، ص ۳۵ صد کاروان هیون، ۰/۲۵، ص ۱۰۱ بقولات و حبوبات، ۰/۲۵، ص ۱۳۹ سورت سرمای دی، ۰/۲۵، ص ۱۰۹	۱
۵	الف) درست ۰/۲۵، ص ۱۹ (ی در مستی و نیست دوم) ب) نادرست، ۰/۲۵، ص ۱۹ (داروغه متمم و خوابگاه مسند) ج) نادرست، ۰/۲۵، ص ۱۵۲ (ان در خاوران نشانه مکان و در شامگاهان، نشانه زمان است.)	۰/۷۵
۶	الف) مفعول، ۰/۲۵، ص ۹۲ ب) شما، ۰/۲۵، ص ۹۲	۰/۵
۷	الف) لفظی، ۰/۲۵، ب) ماضی نقلی، ۰/۲۵، ج) چه، ۰/۲۵، ص ۱۵۵	۰/۷۵
۸	الف) مسند، ۰/۲۵، ب) خون ضعیفان، ۰/۲۵، ج) که، ۰/۲۵، ص ۶۲	۰/۷۵
۹	الف) نسبتاً: قید صفت، ۰/۲۵، ص ۷۵ ب) فرسخ: ممیز، ۰/۲۵، ص ۶۶ ج) این: صفت مضاف الیه، ۰/۲۵، ص ۷۴ د) ایران: مضاف الیه مضاف الیه	۱
۱۰	الف) پرندگان، ۰/۲۵، ص ب) شهریار، ۰/۲۵، ص ۱۲۰	۰/۵

قلمرو ادبی (۴ نمره)

۱۱	الف) فراش باد صبا، دایه ابر بهاری، بنات نبات، مهد زمین (یک مورد)، ۰/۲۵، ب) فرش زمرّدین ۰/۲۵: استعاره از سبزه ها و چمنزار، ۰/۲۵، ص ۱۶	۰/۷۵
۱۲	۱) تضاد، ۰/۲۵، ص ۵۳ ۲) اسلوب معادله، ۰/۲۵، ص ۴۷ ۳) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۳۴ ۴) حس آمیزی، ۰/۲۵، ص ۹۰	۱
۱۳	سنگ را بر سبوی زدن: آزمایش کردن، ۰/۵، ص ۱۰۶	۰/۵
۱۴	الف) انسان هایی که عاشق ظاهرند، ۲۵ (کسانی که عشقشان حقیقی نیست) ۰/۲۶ ب) انسان کامل، عارف کامل، مولانا، ۰/۲۵، ص ۴۶	۰/۵
۱۵	الف، ۰/۵، ص ۱۰۳	۰/۵
۱۶	نام پدید آورنده هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) علی شریعتی، ۰/۲۵، ص ب) سلمان هراتی، ۰/۲۵، ص ۸۵ ج) عطار، ۰/۲۵، ص ۱۲۵	۰/۷۵

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۲
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۵ / ۱۰ / ۱۴۰۰	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد) لطفاً به پاسخ های مشابه صحیح ، نمره تعلق گیرد.	نمره
------	---	------

ادامه پاسخ ها در صفحه دوم

قلمرو فکری (۵/۸ نمره)

۱۷	این ظلم حاکم را همچون خانه ای ویران کن ؛ زیرا باید ظلم را از پایه و اساس از بین برد. ص ۳۵ ، ۰/۷۵	۰/۷۵
۱۸	روزگاری همه مردم دنیا به ایتالیا توجه داشتند و از آن حساب می بردند و اطاعت می کردند. ص ۶۲ ، ۰/۷۵	۰/۷۵
۱۹	هرکسی از دیدگاه خودش با عارف همراه می شود و حال درون او را درک نمی کند. ص ۴۶ ، ۰/۵	۰/۵
۲۰	با این انقلاب، تو هم به پاخیز که حتی اگر در این راه شهید هم شدیم ، انقلاب و آزادی به عنوان یادگار ما در وطن باقی می ماند. ص ۸۵ ، ۰/۷۵	۰/۷۵
۲۱	وقتی که پیش شاه کاووس رفت ، از اسب پیاده شد و تعظیم کرد. ص ۱۰۳ ، ۰/۷۵	۰/۷۵
۲۲	وقتی در مرحله طلب (اولین مرحله) قدم بگذاری، رنج و سختی های زیادی در برابر تو ظاهر می شود. ص ۱۲۲ ، ۰/۵	۰/۵
۲۳	رستم ، ۰/۲۵ ؛ مرگ یا چاهی که شغاد حفر کرده بود، ۰/۲۵ ، ص ۱۱۲	۰/۵
۲۴	رشوه خواری، ۰/۵ ، ص ۱۹	۰/۵
۲۵	الف) بیگانه ستیزی ، ۰/۵ ، ص ۲۶ ب) نام و سخن نیک ماندگار است. ص ۸۶ ، ۰/۵	۱
۲۶	الف) ۴ ، ۰/۲۵ ، ص ۱۵۳ ب) ۱ ، ۰/۲۵ ، ص ۱۴ ج) ۵ ، ۰/۲۵ ، ص ۱۴۲ د) ۲ ، ۰/۲۵ ، ص ۴۷	۱
۲۷	الف) استغنا، ۰/۲۵ ، ص ۱۲۳ ب) فنا، ۰/۲۵ ، ص ۱۲۵	۰/۵
۲۸	روح راستگوی عاشق هر چه را که در ذهن آدم می گنجد، برای معشوق ترسیم کرده است. ص ۱۵۵ ، ۰/۵	۰/۵
۲۹	چون زیبایی ها را نمی توان با عقل دریافت (یا نگاه عقل گرایانه به زیبایی، زیبایی را از بین می برد) ص ۷۶ ، ۰/۵	۰/۵
«موفق باشید»		